

Το νόημα της χριστιανικής ασκήσεως (Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης Συμεών Κούτσας)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Φεβρουαρίου 22, 2018

Μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, ἀγαπητοί ἀδελφοί, **εἰσερχόμαστε** ἀπό αὔριο **στήν ἱερή περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς**. Ὀνομάζεται καί εἶναι πράγματι **στάδιο πνευματικό**. Καί οἱ πιστοί, πού καλούμαστε νά εἰσέλθουμε σ' αὐτό γιά νά ἀγωνιστοῦμε, εἴμαστε οἱ ἀγωνιστές «*τοῦ καλοῦ ἀγῶνος τῆς πίστεως*» (Α΄ Τιμ. 6,12). Οἱ ἀθλητές τοῦ πνεύματος. Οἱ στρατιῶτες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (Β΄ Τιμ. 2, 3, 5).

Πάντοτε ἀγωνιζόμαστε οἱ χριστιανοί. **Ἡ χριστιανική ζωή εἶναι ἕνας συνεχής καί ἀδιάκοπος ἀγῶνας**. Ὡστόσο, ἡ περίοδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὡς χρόνος προετοιμασίας μας γιά τόν ἑορτασμό τῆς κορυφαίας ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, προϋποθέτει ἐντατικότερη προσπάθεια, θερμότερο ζῆλο, μεθοδικότερον ἀγῶνα.

Σέ τί ἀκριβῶς συνίσταται ὁ πνευματικός ἀγῶνας αὐτῆς τῆς περιόδου, τόν ὁποῖο καλούμαστε νά ἀναλάβουμε; Τόν καθορίζει μέ σαφήνεια τό τρίτο Προσόμοιο τοῦ Τριωδίου, πού ἀκούσαμε νά ψάλλεται πρῖν ἀπό λίγο -ποίημα, καθώς φαίνεται ἀπό τήν ἐπιγραφή του, τοῦ **ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου**.

«Τόν τῆς νηστείας καιρόν φαιδρῶς ἀπαρξώμεθα, πρὸς ἀγῶνας πνευματικούς ἑαυτούς ὑποβάλλοντες· ἀγνίσωμεν τήν ψυχήν, τήν σάρκαν καθάρωμεν· νηστεύσομεν ὡσπερ ἐν τοῖς βρώμασιν ἐκ παντός πάθους, τάς ἀρετάς τρυφῶντες τοῦ Πνεύματος· ἐν αἷς διατελοῦντες πόθῳ, ἀξιωθείημεν πάντες κατιδεῖν τό πάνσεπτον Πάθος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καί τό Ἅγιον Πάσχα, πνευματικῶς ἐναγαλλιώμενοι».

Δηλαδή: «Ἄς ξεκινήσουμε χαρούμενα τήν περίοδο τῆς νηστείας, ὑποβάλλοντας τόν ἑαυτό μας σέ πνευματικούς ἀγῶνες. Νά ἐξαγνίσουμε τήν ψυχή. Νά καθαρίσουμε τήν σάρκα. Ὅπως νηστεύουμε μέ τίς τροφές, νά ἀπέχουμε ἀπό κάθε πάθος, ἐντρυφώντας στίς ἀρετές τοῦ Πνεύματος. Καί παραμένοντας μέ πόθο στήν ἐνάρετη ζωή, εἶθε ν' ἀξιωθοῦμε, γεμάτοι πνευματικοί χαρά, ν' ἀντικρίσουμε τό πάνσεπτο Πάθος καί τό ἅγιο Πάσχα τοῦ Χριστοῦ καί Θεοῦ μας».

1. Τό πρῶτο πού μᾶς συνιστᾷ ὁ ἱ. ὑμνογράφος εἶναι νά ἀγνίσουμε τήν ψυχή μας. **Τί εἶναι ἡ ψυχή; Ὁ ἔσω ἄνθρωπος. Ἡ πνευματική ὑπόσταση τοῦ ἀνθρώπου.** «Ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος», καθώς γράφει ὁ ἀπόστολος Πέτρος (Α΄ Πέτρ., 3, 4).

«*Ψυχή ἐστίν*» γράφει ὁ **Μ. Ἀθανάσιος**, «*οὐσία νοερά, ἀσώματος, ἀπαθής,*

άθνατος» (1). Καί ό άγιος Μακάριος ό Αιγύπτιος διευκρινίζει αναλυτικότερα:

«Όσπερ τά μέλη τοῦ σώματος πολλά όντα είς άνθρωπος λέγεται, οὔτω καί τά μέλη ψυχῆς είσι πολλά, νοῦς, συνείδησις, θέλημα, λογισμοί κατηγοροῦντες καί άπολογοῦμενοι· αλλά ταῦτα πάντα είς ένα λογισμόν είσιν άποδεδεμένα καί μέλη έστι ψυχῆς· μία δέ έστι ψυχή, ό έσω άνθρωπος» (2).

Δηλαδή, «Όπως άκριβώς λογίζεται ένας άνθρωπος, άν καί είναι πολλά τά μέλη τοῦ σώματος του, έτσι πολλά είναι καί τά μέλη τῆς ψυχῆς, ό νοῦς, ή συνείδηση, τό θέλημα, οί λογισμοί πού κατηγοροῦν καί πού άπολογοῦνται. Αλλά όλα αυτά είναι καλά δεμένα σε ένα λογισμό καί είναι μέλη τῆς ψυχῆς. Καί ή ψυχή είναι μία, ό έσωτερικός άνθρωπος τῆς καρδιάς».

Καί ή ψυχή μας, όταν παύσει νά ενεργεῖ κατά φύσιν, όπως τή δημιούργησε ό Θεός, τότε άσθενεῖ. Ἡ άμαρτία άποτελεῖ άρρώστια τῆς ψυχῆς. Τά πάθη είναι «ψυχῆς νόσοι» (3). Τή μολύνουν καί τήν καθιστοῦν άκάθαρη.

Γράφει ό άγιος Μάξιμος ό Όμολογητής:

«Ψυχῆς έστιν άκαθαροσία τό μή ενεργεῖν κατά φύσιν. Έκ τούτου γάρ τίκτονται τῷ νῷ οί έμπαθεῖς λογισμοί. Τότε γάρ κατά φύσιν ενεργεῖ, όταν αί παθητικάί αὐτῆς δυνάμεις, ό θυμός, λέγω, καί ή έπιθυμία εν τῇ τῶν πραγμάτων καί τῶν εν αὐτοῖς νοημάτων προσβολή άπαθεῖς διαμένωσι» (4).

Δηλαδή: «Άποτελεῖ άκαθαροσία τῆς ψυχῆς τό νά μήν ενεργεῖ κατά φύσιν. Διότι από αὐτό γεννιοῦνται στόν νοῦ οί έμπαθεῖς λογισμοί. Τότε πράγματι ή ψυχή ενεργεῖ κατά φύσιν, όταν οί παθητικές της δυνάμεις-έννοῶ τό θυμικό καί ή έπιθυμία- στήν προσβολή πού δέχονται από τά πράγματα καί από τούς λογισμούς, πού σχετίζονται μ' αυτά, παραμένουν άπαθεῖς.

Πώς, λοιπόν, μπορούμε νά άγνίσουμε τήν ψυχή μας; Νά τήν έλευθερώσουμε από τήν δυναστεία τῶν παθῶν; Νά τήν κρατήσουμε έτσι, ώστε νά ενεργεῖ πάντοτε κατά φύσιν;

Ἡ άπάντηση πού δίνουν οί άγιοι Πατέρες μας σχετίζεται μέ τήν τριμερῆ διαίρεση τῆς ψυχῆς πού διδάσκουν όμόφωνα. **Τά τρία μέρη τῆς ψυχῆς είναι τό λογιστικόν, τό θυμικόν καί τό έπιθυμητικόν.**

«Όσπερ τό σώμα» υπογραμμίζει καί πάλι ό άγιος Μάξιμος, «διά τῶν πραγμάτων άμαρτάνει καί έχει πρὸς παιδαγωγίαν τάς σωματικάς άρετάς, ίνα σωφρονῆ· οὔτω καί ό νοῦς διά τῶν έμπαθῶν νοημάτων άμαρτάνει καί έχει ώσαύτως πρὸς παιδαγωγίαν τάς ψυχικάς άρετάς, ίνα, καθαρῶς καί άπαθῶς όρῶν τά πράγματα,

σωφρονῆ» (5).

Δηλαδή: «Ὅπως τό σῶμα ἀμαρτάνει μέσω τῶν πραγμάτων καί γιά νά σωφρονεῖ ἔχει γιά παιδαγωγία τίς σωματικές ἀρετές, ἔτσι καί ὁ νοῦς πού ἀμαρτάνει μέσω τῶν ἐμπαθῶν νοημάτων, γιά νά βλέπει καθαρά καί ἀπαθῶς τά πράγματα καί νά σωφρονεῖ, ἔχει ὁμοίως γιά παιδαγωγία τίς ψυχικές ἀρετές».

Μέ ποιές ἀρετές θά ἐξαγνίσουμε τίς δυνάμεις τῆς ψυχῆς; Τό λογιστικό μέ τήν ἀνάγνωση, τήν πνευματική θεωρία καί τήν προσευχή. Τό θυμικό μέ τήν ἀγάπη πού ἀντίκειται στό μῖσος. Καί τό ἐπιθυμητικό μέ τή σωφροσύνη καί τήν ἐγκράτεια. «*Τό θυμικόν τῆς ψυχῆς ἀγάπη χαλίνωσον· καί τό ἐπιθυμητικόν αὐτῆς ἐγκρατεία καταμάρανον· καί τό λογιστικόν αὐτῆς προσευχῆ πτέρωσον ...*» (6).

Δηλαδή: «Μέ τήν ἀγάπη χαλιναγώγησε τό θυμικό τῆς ψυχῆς. Καί μέ τήν ἐγκράτεια μάρανε ὀλότελα τό ἐπιθυμητικό της. Καί μέ τήν προσευχή δῶσε φτερά στό λογιστικό μέρος της».

Κάθαρση ψυχῆς σημαίνει ἀπαλλαγή ἀπό τά πάθη (7) καί ἐλευθερία ἀπό τοῦς πονηρούς λογισμούς. Κι αὐτό ἐπιτυγχάνεται, προσθέτει ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος, μέ τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ (8).

Ἄς ἀναφέρουμε ἀκόμη τήν γνώμη καί ἑνός ἄλλου πνευματικοῦ διδασκάλου: «*Ἀνάγνωσις καί προσευχή νοῦν καθαίρουσιν, ἀγάπη δέ καί ἐγκράτεια τό παθητικόν τῆς ψυχῆς*» (9).

Δηλαδή: «Ἡ πνευματική μελέτη καί ἡ προσευχή καθαρίζουν τόν νοῦ. Καί ἡ ἀγάπη καί ἡ ἐγκράτεια τό ἐπιθυμητικό μέρος τῆς ψυχῆς».

2. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως δέν ἔχει μόνο ψυχή. Διαθέτει καί σῶμα. Ψυχή καί σῶμα ἀπαρτίζουν τήν ἐνιαία καί ἀδιαίρετη ὄντοτητα τοῦ ἀνθρώπου. Καί ἡ σωτηρία δέν εἶναι μόνο ὑπόθεση τῆς ψυχῆς ἀλλά καί τοῦ σώματος. **Ὁ ἄνθρωπος σώζεται ὀλόκληρος, ἡ ψυχή καί τό σῶμα του.** Καί ἐπιτυγχάνει τή σωτηρία του μ' ἕναν ἐνιαῖο ἀγώνα πού διεξάγει μέ τήν ψυχή καί τό σῶμα του μαζί. Ἡ ψυχή ἀγωνίζεται. Καί τό σῶμα συναγωνίζεται μέ τήν ψυχή.

Εἶναι ἀπαραίτητο, λοιπόν, **μαζί μέ τόν ἐξαγνισμό τῆς ψυχῆς νά ἐπιδιώξουμε τήν κάθαρση τῆς σαρκός.** «*Τήν σάρκαν καθάρωμεν*» προσθέτει ὁ ὑμνογράφος. Ἐξαγνισμός τῆς ψυχῆς καί κάθαρση τοῦ σώματος συνδέονται ἄρρηκτα. Συμπορεύονται. «*Τό σῶμα*» διδάσκει ὁ ἅγιος **Κύριλλος Ἱεροσολύμων**, «*οὐχ ἀμαρτάνει καθ' ἑαυτό, ἀλλά διά τοῦ σώματος ἡ ψυχή*» (10). Δηλαδή: «Τό σῶμα δέν ἀμαρτάνει ἀπό μόνο του, ἀλλά ἡ ψυχή διαμέσου τοῦ σώματος».

Έπομένως, όπως οφείλουμε να επιδιώξουμε τον έξαγνισμό της ψυχής, έτσι θα πρέπει να καθάρουμε και το σώμα από την ακαθαρσία της αμαρτίας, διότι, καθώς διδάσκει ο **Άγιος Μάξιμος**, «*Ἡ κατ' ἐνέργειαν ἀμαρτία τοῦ σώματος ἐστὶν ἀκαθαρσία*» (11). Δηλαδή, «*ἡ ἀμαρτία μὲ συγκεκριμένες ἐνέργειες καὶ πράξεις καθιστᾷ ἀκάθαρτο τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου*».

Οἱ ψυχικές ἀρετές, όπως εἶδαμε, συντείνουν στὸν έξαγνισμό της ψυχῆς. Καί οἱ σωματικές ἀρετές συντελοῦν στήν κάθαρση τοῦ σώματος. Κορυφαία ἀρετή εἶναι καί ἡ **νηστεία**. Καί μαζί μέ τήν νηστεία, οἱ Πατέρες μας συντάσσουν τήν **ἀγρυπνία, τήν ψαλμωδία, τήν προσευχή καί τήν φυλακή τῶν αἰσθήσεων**.

Τό πνεῦμα της ἐν Χριστῷ ζωῆς εἶναι ἀσκητικό. Πνευματική ζωή χωρίς σωματική κακοπάθεια δέν εἶναι δυνατόν νά υπάρξει. Αὐτή τή διαλεκτική σχέση μᾶς ἐπισημαίνει ὁ **Άγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος**:

«Ἀδύνατον καί τήν σάρκα τῷ κόρῳ τῶν βρωμάτων κατεμπιπλᾷν καί πνευματικῶς τῆς νοεῶς καί θείας ἐπαπολαύειν χρηστότητος. Ὅσω γάρ τήν γαστέρα τις θεραπεύσει, κατὰ τοσοῦτον ἐκείνης ἑαυτόν ἀποστερήσει· καθόσον δέ τὸ σῶμα ὑπωπιάσει, ἀναλόγως καί τῆς πνευματικῆς τροφῆς τε καί παρακλήσεως ἐμπλησθήσεται» (12).

Δηλαδή: «*Εἶναι ἀδύνατον καί τή σάρκα νά παραγεμίζουμε μέ τόν κόρο τῶν βρωμάτων καί ταυτόχρονα ἀπολαμβάνουμε πνευματικά τή νοερή καί θεία γλυκύτητα. Γιατί ὅσο κανεῖς περιποιεῖται τήν κοιλιά, τόσο καί ἀποστερεῖ τόν ἑαυτό του ἀπό τή θεία χάρη.* Καί ὅσο μέ τήν ἄσκηση ταλαιπωρεῖ τὸ σῶμα του, ἀνάλογα γεμίζει καί ἀπό τήν πνευματική τροφή καί παράκληση».

3. Νηστεία καί ἄσκηση, ὡστόσο, δέν σημαίνει ἀποχή μόνο ἀπό ὀρισμένες τροφές. Σημαίνει ἀπαραιτήτως καί ἀγώνα ἀπαλλαγῆς ἀπό τά πάθη μας καί προσπάθεια ἀπόκτησης τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν.

Προσθέτει ὁ ἱ. ὑμνογράφος: «*Νηστεύσωμεν ὡσπερ ἐν τοῖς βρώμασιν ἐκ παντός πάθους, τὰς ἀρετὰς τρυφῶντες τοῦ Πνεύματος*».

Ἡ ἀληθῆς νηστεία, ὅπως μᾶς τήν περιγράφει ὁ Μ. Βασίλειος, δέν ἀρκεῖται μόνο στήν ἀποχή ἀπό τίς τροφές, προχωρεῖ καί στήν ἀποδέσμευση τοῦ πιστοῦ ἀπό κάθε εἴδους πάθος.

«Οὐ μέντοι ἐξαρκεῖ καθ' ἑαυτήν ἡ ἀποχή τῶν βρωμάτων πρός τήν ἐπαινετήν νηστείαν, ἀλλά νηστεύσωμεν νηστείαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ. Ἀληθῆς νηστεία ἡ τοῦ κακοῦ ἀλλοτριώσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλιᾶς, ψεύδους, ἐπιπορκίας. Ἡ τούτων ἔνδεια νηστεία ἐστὶν ἀληθῆς. Ἐν τούτοις

μέν οὖν ἡ νηστεία καλόν» (13).

Δηλαδή: «Δέν φτάνει ἡ ἀποχή καί μόνο ἀπό τίς τροφές γιά νά εἶναι ἄξια ἐπαίνου ἡ νηστεία μας. Ἄς νηστεύουμε νηστεία εὐπρόσδεκτη καί εὐάρεστη στόν Θεό. Ἀληθινή νηστεία εἶναι ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό ὅτιδήποτε τό κακό καί ἐφάμαρτο. Ἡ ἐγκράτεια τῆς γλώσσας, ἡ ἀποχή ἀπό τόν θυμό, ὁ χωρισμός ἀπό τίς αἰσχρές ἐπιθυμίες, τήν καταλαλιά, τό ψέμμα καί τήν ἐπιπορκία. Ἡ ἀπουσία καί ἡ στέρηση ἀπό αὐτά εἶναι ἀληθινή νηστεία. Ὄταν ἀγωνιζόμαστε γιά ὅλα αὐτά τότε ἡ νηστεία μᾶς εἶναι καλή καί ὠφέλιμη».

Ἀλλά ἡ κατά Χριστόν ζωή ἔχει καί τήν θετική της ὄψη. **Παράλληλα μέ τόν ἀγώνα γιά τήν ἀπαλλαγή μας ἀπό τά διάφορα πάθη, ἐπιδιώκει καί τήν ἀπόκτηση τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν.** «Δεῖ δέ», παρατηρεῖ ἕνας ἀπό τούς πνευματικούς διδασκάλους τῆς Φιλοκαλίας, «πρός τῇ καθάρσει τῶν μοχθηρῶν ἕξεων, καί τῆς κτήσεως τῶν ἀρετῶν» (14). Πέρα, δηλαδή, ἀπό τήν κάθαρσή μας ἀπό τίς κακές συνήθειες -τά πάθη ἀπό τά ὅποια αἰχμαλωτιζόμαστε-, ὀφείλουμε νά ἀποκτήσουμε καί τίς ἀρετές πού κοσμοῦν τόν εὐαγγελικό βίο. Εἶναι αὐτό πού διατυπώνει πολύ ἐπιγραμματικά ὁ προφήτης Δαβίδ: «Ἐκκλινον ἀπό κακοῦ καί ποιήσον ἀγαθόν» (Ψαλμ. 33, 14, 36, 27).

Κατά τόν θεόσοφο **Ἱεράρχη τῆς Καισαρείας** ἀποτελεῖ «ἀρχήν» -θεμελιώδη δηλαδή προϋπόθεση- «πρός τήν ἀνάληψιν τῶν καλῶν» «ἡ ἀναχώρησις τῶν κακῶν». Καί συνεχίζει, σχολιάζοντας τόν παραπάνω λόγο τῶν Ψαλμῶν:

«Σοφῶς οὖν καί ἐντέχνως προσάγων ἡμᾶς εἰς τήν ἀρετήν, τήν ἀναχώρησιν τῆς κακίας ἀρχήν ἐποιήσατο τῶν καλῶν. Εἰ γάρ εὐθύς προέβαλέ σοι τά τέλεια, ἀπώκησας ἄν πρόσ τήν ἐγγχείρησιν· νῦν δέ τοῖς εὐληπτοτέροις σέ προσεθίζει, ἵνα κατατολμῆσιν τῶν ἐφεξῆς. Κλίμακι γάρ προσεοικέναι φαίην ἄν ἔγωγε τῆς εὐσεβείας τήν ἄσκησιν ... Ὡστε δεῖ τούς εἰσαγομένους πρόσ τόν κατ' ἀρετήν βίον τοῖς πρώτοις βαθμοῖς ἐπιβάλλειν τό ἴχνος, κακεῖθεν αἰετῶν ἐφεξῆς ἐπιβαίνειν, ἕως ἄν πρόσ τό ἐφικτόν ὕψος τῆ ἀνθρωπίνῃ φύσει διά τῆς κατ' ὀλίγον διακοπῆς ἀναβῶσιν. Ὡσπερ οὖν ἐπί τῆς κλίμακος πρώτη ἀνάβασις ἡ τῆς γῆς ἀναχώρησις, οὕτως ἐπί τῆς κατά Θεόν πολιτείας, ἀρχή προκοπῆς ὁ χωρισμός τοῦ κακοῦ» (15).

Δηλαδή: «Ὄδηγώντας μας (ὁ Ψαλμωδός) μέ σοφία καί τέχνη στήν ἀρετή, κατέστησε **ἀρχή τῶν καλῶν τήν ἀπομάκρυνση ἀπό τήν κακία**. Διότι, ἄν εὐθύς ἀμέσως σοῦ προέβαλε τά τέλεια, θά δίσταζες νά ἐπιχειρήσεις νά τά ἐπιτύχεις. Τώρα ὁμως **σέ ἐξοικειώνει μέ τά πῶς εὐκολοκατόρθωτα γιά νά τολμήσεις νά ἐπιδιώξεις καί τά ἐπόμενα**. Καί θά ἔλεγα ἐγώ ὅτι ἡ ἄσκηση εὐσεβείας μοιάζει μέ κλίμακα... Θά πρέπει, λοιπόν, οἱ ἀρχάριοι στόν ἐνάρετο βίο νά ξεκινοῦν ἀπό τά πρῶτα σκαλοπάτια καί ἀπό ἐκεῖ πάντοτε νά προχωροῦν καί στά ἐπόμενα, ἴσαμε νά μπορέσουν νά ἀνεβοῦν προοδευτικά στό ὕψος πού εἶναι μπορετό γιά τήν ἀνθρώπινη φύση. Ὅπως

ἀκριβῶς στήν κλίμακα στό πρῶτο σκαλοπάτι συνιστᾶ τήν ἀπομάκρυνση ἀπό τό ἔδαφος, ἔτσι καί στήν κατά Θεόν πολιτεία **ἀρχή τῆς πνευματικῆς προκοπῆς εἶναι ὁ χωρισμός ἀπό τό κακό**».

Ὁ ἐν Χριστῷ ἀγώνας τοῦ πιστοῦ, ὅπως διδάσκει καί ὁ **ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος**, συνίσταται ἀφ' ἑνός στό νά ἐξαλείψει καί νά ἐξαφανίσει «τέλεον ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς» τά πάθη καί ἀφ' ἑτέρου νά θησαυρίσει «ἐν ἑαυτῷ πάση δυνάμει ψυχῆς τὰς ἀρετὰς ἀντ' αὐτῶν».

Καί συνεχίζει ὁ θεοφόρος Πατέρας: «Εἰ γάρ μή οὕτω γένηται παρ' αὐτοῦ καί οὕτω τά τῶν ἀγώνων ἔξει καλῶς ἐν αὐτῷ, οὐδέν ἔσται ὄφελος αὐτῷ ἐκ μόνης τῆς τῶν παθῶν ἀλλοτριώσεως· οὐ γάρ ὁ μή πλεονεκτῶν ἀλλ' ὁ ἐλεῶν ἐπαινεῖται, οὐδέ ὁ τό δοθέν τάλαντον σῶον φυλάξας ἀλλ' ὁ διπλασιάσας ἐσώθη, οὐδέ ὁ ἐκκλίνας ἀπό κακοῦ ἀλλ' ὁ ποιήσας τό ἀγαθόν μακαρίζεται» (16).

Δηλαδή: «**Ἄν αὐτός (ὁ χριστιανός) δέν ἀγωνιστεῖ μέ αὐτόν τόν τρόπο καί ὁ ἀγώνας του δέν ἔχει τήν ἀγαθή κατάληξη, τίποτα δέν ἔχει νά ὠφεληθεῖ ἀπό τήν ἀπομάκρυνσή του ἀπό τά πάθη καί μόνο. Διότι δέν ἐπαινεῖται αὐτός πού δέν εἶναι πλεονέκτης ἀλλά ἐκεῖνος πού ἐλεεῖ (Ματθ. 5, 7). Οὔτε σώθηκε αὐτός πού φύλαξε ἀκέραιο τό τάλαντο πού τοῦ δόθηκε, ἀλλά ἐκεῖνος πού τό διπλασίασε (Ματθ. 25, 15-28). Οὔτε μακαρίζεται αὐτός πού ἀπομακρύνθηκε ἀπό τό κακό, ἀλλά ἐκεῖνος πού ἔπραξε τό ἀγαθό (Ψαλμ. 36, 27).**

Ἡ χριστιανική ζωή δέν εἶναι χωρίς σκοπό καί ὁ πνευματικός μας ἀγώνας χωρίς νόημα. Ὑψιστος σκοπός τῆς ζωῆς μας εἶναι ἡ κοινωνία καί ἡ ἔνωση μας μέ τόν Θεό. Τό νόημα τοῦ ἀγώνα πού διεξάγουμε εἶναι νά γίνουμε μέτοχοι τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας.

Στά πλαίσια τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς μας ἕνα ξεχωριστό σκοπό ὑπηρετεῖ καί ὁ ἰδιαίτερος ἀγώνας τῆς ἱερῆς περιόδου τῆς **Τεσσαρακοστῆς** πού ἐγκαινιάζει ὁ ἀποψινός ἐσπερινός. Μᾶς τό ἐπισημαίνει ὁ ὑμνογράφος τοῦ τροπαρίου πού σχολιάζουμε: «*ἀξιωθῆμεν πάντες κατιδεῖν τό πάνσεπτον Πάθος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καί τό ἅγιον Πάσχα...*».

Ὁ σκοπός πρός τόν ὁποῖο ὀδηγεῖ ἡ πνευματική προετοιμασία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, στήν ὁποία μᾶς προσκαλεῖ ἀπόψε ἡ Μητέρα μας Ἐκκλησία, εἶναι ν' ἀξιωθοῦμε ὅλοι μας νά ἀντικρίσουμε τό πάνσεπτο Πάθος τοῦ Κυρίου. Νά γίνουμε κοινωνοί τῆς πασχαλινῆς χαρᾶς καί τῆς ἐλπίδας τῆς Ἀναστάσεως.

Νά δώσει ὁ Θεός ἀγαπητοί ἀδελφοί!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Προς Αντίοχον 16: ΒΕΠΕΣ 35, 104.
2. Όμιλ. 7,8: ΡΓ 34, 528 b.
3. Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, Προτρεπτικός 11: ΒΕΠΕΣ 7, 74.
4. Κεφάλαια περί ἀγάπης 3, 35: Φιλοκαλία τόμ. Β΄ σελ. 32.
5. Όπ. π. 2,64, σ. 22
6. Όπ. π. 4,42, 80, σ. 45, 49.
7. Θαλάσσιος 2, 79: Φιλοκαλία, τόμ. Β. σ. 215
8. Ἐπιστολή δ΄: Τά εὑρεθέντα ἀσκητικά ..., ἔκδ. Ἰωακείμ Σπετσιέρη, Ἀθήνα 1895, σ. 381. Πρβλ. καί τόν ὄσιο Θαλάσσιο: «Τήρησις ἐντολῶν τίκτει μετάνοιαν· ἡ δέ τῶν ἐντολῶν τήρησις ψυχῆς ποιεῖ κάθαρσιν » (2, 77: Φιλοκαλία, τόμ. Β΄, σ. 215).
9. Θαλάσσιος 2, 84: Φιλοκαλία, τόμ. Β΄, σ. 215.
10. Κατήχησις 4, 23: ΒΕΠΕΣ 39, 74.
11. Κεφάλαια περί ἀγάπης 3, 36: Φιλοκαλία, τόμ. Β΄, σ. 32.
12. Κεφάλαια 1,42: ΛΛ 51,51.
13. Περί νηστείας λόγ. 2, 7: ΒΕΠΕΣ 54, 26.
14. Θεοδώρου Ἐδέσσης, Θεωρητικόν: Φιλοκαλία, τόμ. Α΄, σ. 325.
15. Μεγάλου Βασιλείου, Όμιλῆαι εἰς τούς Ψαλμούς 1, 3-4: ΒΕΠΕΣ 52, 14-15.
16. Ἠθικός 7: ΣΚ 129, 160-162.

("Στό κατώφλι τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς", Ἔκδ. Ἀποστολική Διακονία)

(Πηγή ἡλ. κειμένου: agiazoni.gr)